

SLOVENSKI BIOGRAFSKI LEKSIKON

PRVA KNJIGA
ABRAHAM — LUŽAR

UREDILA
IZIDOR CANKAR IN FRANČ KSAVER LUKMAN
S SODELOVANJEM UREDNIŠKEGA ODBORA

Bibl. II 146/1 (2 ex)

V L J U B L J A N I 1 9 2 5 — 1 9 3 2
ZALOŽILA ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA
NATISNILA JUGOSLOVANSKA TISKARNA V LJUBLJANI

sledno posnemal. V jeziku se nahajajo poleg elementov literarnega jezika novi elementi njegove rodne gorenjsčine, v pisavi poleg upoštevanja pravil, posnetih iz biblije in lekcijonarja, mnoge odstranitve, ki se jih je zavedal in nanje tudi opozarjal, češ, »skuzi taku kranjsku pisanje jest Slovencam obene terdne regelce ne stavim, temuž samu pot rezodenem k'lohkešimo branjo tiga mojga pisanjak. — Prim.: Backer-Sommervogel I, 1004; Vrhovnik, Listi nabožno slovstveni 1—15; Steska, Carniola 1917, 138. Kd.

Bastiančič Jernej, nabožen pisatelj, r. 1754 v Mešačah (župnija Mošnje) na Gorenjskem, ord. 1779, služboval v raznih krajih lj. škofije (od 1783—1788 kaplan v stolnici v Lj.), u. kot dekan v Lescah 14. jan. 1818. Ko se je v Herbersteinovih časih repertoar slov. cerkvenega pismenstva intenzivno izpopolnjeval, je izdal »Katholisku podvüčenje od tih pervih dveh sakramentov, s. kersta, inu s. firme« (Lj. 1783), kjer ni zabeležena le slov. formula za sodelovanje pri krščevanju, ki jo je prinašal obrednik lj. škofije že od 1706 naprej, ampak je preveden prvič v slovenščino ves liturg. latinski tekst za krščevanje in birmovanje. Knjižica predstavlja izpopolnilno izvajanje v katekizmu in dve poglavji prve slov. liturgike. — Prim.: Pohlin; Koblar, Zgodovina Sorške in Preške fare 88; Marn XXII, 70; Lavtižar, Zgod. župnij in zvon, v dek. Radoljca 96; Pokorn, Šemat, 1788, 78. Kd.

Bastianschitz Matija, S. J., r. febr. 1591 v Kamniku, u. 3. avg. 1659 na Dunaju. V red je bil sprejet 8. nov. 1607 in učil humaniora, retoriko, filozofijo, školastiko, svetopisemske vede, bil 3 leta revizor knjig v Rimu in 5 let rektor in predstojnik doma profesor na Dunaju. Izdal je Plausus et gemitus Austriae, 1649 in Campus lillorum, 1649. — Prim.: Backer-Sommervogel VIII, 1775. Gf.

Baš Lovro, politik in žurnalist, r. dne 3. avg. 1849 v Sp. Gorčah pri Braslovčah, u. 8. maja 1924 v Celju. Gimnazijo je dovršil v Celju, pravne študije v Gradcu in na Dunaju, bil notarski kandidat v Celju, na Laškem, v Kozjem, notar v Ljutomeru in od 1881 v Celju, predsednik not. zbornice za Spod. Štajersko do 1923, član komisije za izpraševanje not. kandidatov. Bil je član ravnateljstva Celjske posojilnice od 1881, podpreds. do smrti, v Južnoštajerski hranilnici zastopnik vranskega okraja, član ravnat. od 1889. Bil je glavni ur. Domovine v Celju, sotrudnik SP, SN in mariborske Südsteirische Post. Deloval je v dobi spodnještaj. nacionalnih bojev po intencijah nar.-napr. stranke. — Prim.: ŠN 1924, št. 107; Jutro 1924, št. 111 (s sliko); ND 1924, št. 53. Pfr.

Battig (Batič) Josip, slikar, r. 23. marca 1820 v Gorici, u. 1850. Oče Franc, po poklicu kovač, in mati Marija, r. Brumat, sta bila slov. rodu. Slikarstva se je učil pri Jos.

Tomincu v Trstu in je nato s podporami odšel v Benetke. L. 1845. ga je vzel s seboj knez Roman Sanguszko v Volhinijo na posest Slavuto, kjer je B. poslikal cerkev in poučeval knezovo hčerko v slikanju. L. 1850. se je povrnil v Benetke in tamkaj umrl. — Prim.: Kukuljevič. St.

Baudouin de Courtenay Jan Ignacy Niecisław, poljski jezikoslovec, r. dne 13. marca 1845 v Radziminu. Srednjo in visoko šolo je dovršil 1866 v Warszawi, se do 1877 izpopolnjeval v Nemčiji in Italiji, postal 1870 v Lipskem doktor filozofije, bil do 1875 docent primerjajoče indoevr. gramatike v Petrogradu, do 1883 prof. za primerjajoče jezikoslovje v Kazani, do 1893 za slov. filologijo v Dorpatu, za primerjajoče jezikoslovje do 1899 v Krakovem in v Petrogradu do 1914, ko so ga radi zahteve, naj se da neruskim narodom v Rusiji najširša avtonomija, odstavili in zaprli, od 1918 v Warszawi. V znanstvenem pogledu izhaja od revolucionarnih nemških mladogramatikov. V spisih, ki jih je objavil v 7 jezikih (tudi slovenskem), se bavi zlasti s problemi fonetike, vzroki jezikovnih izprememb, psihičnimi strani jezikovnih dejstev, otroškimi govori, razvojnimi tendencami in podobnim. Med Slovenci je bival večkrat, se slovenščine dobro naučil, posvečal od 1872 mnogo dela slov. narečjem, zbral bogato slov. dialektološko gradivo v natančni transkripciji, postavil o rezjskih govorih svojevrstno hipotezo ter objavil zlasti: Opyt fonetiki rezjanskih govorov (1875), Rezjanski katihizis (1875), Rezia i Rezjane (Slavjanski Sbornik III, 1876), Friul'skije Slavjane (1878), Notte glottologiche (Firenze 1881), Materialy dlia južnoslavjanskoj dialektologiji i etnografiji z rezjanskimi in beneško-slovenskimi teksti ter izdajo dveh rezjanskih rokopisnih katekizmov (1895), Bohinjsko-posavski govor (Otčety, Kazan' 1877), Der Dialekt von Circhno (Jagičev Archiv f. slav. Philologie, VII—VIII, 1884—1885). V slov. jeziku je spisal tudi »Nekatere opazke ruskega profesorja« (Soča 1872—73 in v ponatisu 1873) in dva podlistka v SN (6. avg. in 12. nov. 1872). Iz kazanske njegove šole je izšel med drugimi Bogorodickij, ki je tudi pisal o slov. narečju Bleda. — Prim.: Księga pamiątkowa Zjazdu b. wychowanców b. Szkoły Głównej Warszawskiej w 40-tą rocznicę jej założenia (Warszawa 1905; seznam Baudouinovih spisov); Księga pamiątkowa . . . w 50-ą rocznicę (Warszawa 1919); njegov lastni članek »Kazanskaja lingvističeskaja škola« (Zurnal ministerstva narodnago prosvěšćenija 1903, maj, tukaj označuje od njega ustanovljeno znanstveno smer v ruskem jezikoslovju, različno od moskovske Fortunatovljeve); Prace lingwistyczne ofiarowane Janowi Baudouinowi de Courtenay dla uczczenia jego działałności naukowej 1868—1921 (Kraków 1921). Nf.